

Raadsvoorstel

Onderwerp	Programmabegroting 2025
Team	Staf BC en OO - Team Business Control
Datum behandeling in B&W:	8 oktober 2024
Datum raadsvergadering	14 november 2024
Nummer	
Documentnummer	INT/24 - 647273
Zaaknummer	Z24 - 278150

Voorstel

De Programmabegroting 2025 vast te stellen.

Eerdere besluitvorming

De Programmabegroting 2025 is opgesteld binnen de uitgangspunten zoals deze in de Kadernota 2025-2028 zijn opgenomen. Deze is op 4 juli 2024 vastgesteld in de Raad.

Inleiding

Zoals we bij de Kadernota 2025-2028 reeds zichtbaar hebben gemaakt kiezen we voor een behoud van ons voorzieningenniveau in tijden waarin de financiën meer onder druk komen te staan. We kiezen voor een incidentele inzet van onze reserves die we de afgelopen jaren aanzienlijk hebben gevuld. Dit alles binnen de kaders van onze toezichthouder en met als doel geen onomkeerbare besluiten te nemen zolang er onzekerheid is op meerdere terreinen. Deze onzekerheid zit hem met name in de ontwikkeling van uitgaven in het sociaal domein zoals de jeugdzorg en daarmee samenhangend de mate waarin we gecompenseerd worden door het Rijk. De algemene uitkering uit het gemeentefonds blijft een onzekere factor. De overgang naar een compensatie gebaseerd op de ontwikkeling van het Bruto Binnenlands Product (BBP) heeft geresulteerd in een lagere uitkering dan verwacht. Andere onzekerheden komen door renteontwikkelingen, de omvang van geplande of verwachte investeringen (zoals Het Kwartier) en de te maken afspraken rondom de N65. Ontwikkelingen die van buitenaf ons takenpakket en dienstverlening fors beïnvloeden pakken we, gesteund door (financiële) hulp vanuit het Rijk, op.

Wij presenteren u een gezond gemeentelijk huishoudboekje. De gemeentebegroting 2025 biedt minimale financiële ruimte om de ambities uit het bestuursakkoord vorm en inhoud te geven én gelijktijdig voorbereid te zijn op mogelijke risico's. Het bestuurlijke uitgangspunt verandert daardoor meer van "nice to have" naar "must have" waarbij nieuw voor oud, in lijn met het coalitieakkoord, de basis blijft. Hiermee willen we een verhoging van de lastendruk voorkomen.

Op het gebied van Wonen zetten we in op de realisatie van betaalbare woningen en ondersteuning van woningbouw faciliterende initiatieven. Samen met ontwikkelaars en

corporaties kijken we naar mogelijkheden en kansen voor betaalbare woningen en het bevorderen van de doorstroming. Daarnaast is de aanpak van verkeersoverlast, met name in Cromvoirt en Helvoirt een belangrijk aandachtspunt. Op het gebied van duurzaamheid zijn de inspanningen gericht op grootschalige energie opwek en de uitvoeringsplannen voor aardgasvrije wijken.

Binnen het programma Leven zetten we in op de realisatie van kwalitatief en kwantitatief goede onderwijshuisvesting, met name de Lichtstraat. Het sport- en beweegbeleid wordt verder uitgerold en uitgevoerd. Met de uitvoering van het nieuwe speel-, beweeg- en sportbeleid zetten we in op meer mensen die jong leren bewegen en gezond opgroeien. Het huisvestingsvraagstuk voor de amateurkunst en buitenschoolse cultuureducatie krijgt een definitieve invulling.

Bij het programma Meedoen blijft de inzet gericht op participatie van al onze inwoners. Met behulp van onder meer de lokale inclusie agenda, een gedegen armoedebeleid en doorontwikkeling van onze voorzieningen moet iedere burger in staat zijn mee te doen in de Vughtse samenleving. De accenten liggen hierbij op preventie en een verschuiving naar collectieve voorzieningen.

De derde dinsdag in september valt dit jaar gunstig en de informatie is juist en tijdig beschikbaar gekomen vanuit het ministerie. De effecten van de septembercirculaire zijn dus integraal in de meerjarenbegroting verwerkt.

Beoogd effect

Voor 15 november moet de door de raad goedgekeurde begroting aangeboden worden aan Gedeputeerde Staten.

Argumenten

1.1 De vaststelling van de programmabegroting is een bevoegdheid van de raad.

Deze bevoegdheid is wettelijk vastgelegd. De begroting vormt de basis voor de kader stellende, toezichthoudende en controlerende rol van de raad.

1.2. Na vaststelling door de raad vormt de Programmabegroting de bestuurlijke opdracht van de raad aan het college.

In de programmabegroting zijn de planning van de activiteiten en de daarbij behorende middelen opgenomen. Hiermee worden de afspraken op bestuurlijk niveau vastgelegd.

1.3. De door de raad vastgestelde Programmabegroting 2025 moet voor 15 november 2024 worden aangeboden aan Gedeputeerde staten en het CBS.

Dit is wettelijk voorgeschreven.

Kanttekeningen

1.1 Blijvende aandacht is gevraagd voor de financiële positie.

Diverse dossiers bepalen nog immer het inhoudelijk en financieel toekomstbeeld. Denk hierbij aan de jeugdzorg, inflatie- en loonkostenontwikkeling, IHP, de oorlog in Oekraïne en de verhitte arbeidsmarkt. Hoewel het financieel beeld er goed uit ziet vraagt het bovenstaande om blijvende aandacht en gepaste voorzichtigheid.

Participatie

Niet van toepassing.

Financiën

Bij de financiële positie gaat het om de juiste balans tussen vermogen en exploitatie, rekening houdend met financiële risico's. Het is niet voldoende dat in een jaar de lasten worden gedekt door de baten. Dit moet structureel het geval zijn, in een reeks van jaren. We moeten immers ook in de toekomst in staat zijn om onze publieke taken in te vullen. De meerjarenbegroting ziet er als volgt uit:

Meerjarenbegroting (* € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Saldo Kadernota 2025-2028	-42	-1.152	46	192
Bijstellingen programma's:				
Wonen	-112	-539	-483	-802
Leven	241	157	245	214
Meedoen	-612	-707	-821	-921
Besturen	58	-20	28	52
Overhead en kostenplaatsen	124	162	-45	-20
Overigen / Algemene dekkingsmiddelen	595	1.110	1.020	1.499
Totaal bijstellingen programma's	294	163	-57	22
Programmabegroting 2025-2028	253	-988	-11	213

Structureel begrotingssaldo (* € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Saldo baten en lasten	10.888	-1.756	-338	1.534
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-10.635	768	326	-1.321
Begrotingssaldo na bestemming	253	-988	-11	213
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	-249	650	750	0
Structureel begrotingssaldo	502	-1.638	-761	213

In de meerjarenbegroting 2025 beïnvloedt een aantal ontwikkelingen onze financiële positie:

- De grote bijdragen van Vught aan de projecten PHS, Zuiderbos en de Lichtstraat blijven, maar verschuiven in de tijd. Met de huidige marktontwikkelingen betekent dit extra lasten door inflatie en financieringsrente. Deze zijn verwerkt.
- Door de uitspraak van de Raad van State zijn de maatregelen voor de N65 uitgesteld. De eerdere (miljoenen) betalingen aan de Provincie komen terug naar de gemeente. Dit heeft

invloed op onze liquiditeitsbehoefte en financieringspositie. Tegelijkertijd volgen vanuit de taskforce nog korte termijn maatregelen. Omdat die nog niet bekend zijn, zijn deze niet financieel vertaald in deze begroting.

- We reserveerden in de vorige begroting reeds structureel voor toekomstige investeringen vanuit het Huisvestingsplan onderwijs en opvang. Dit is bijgesteld tot jaarlijks € 450.000. Deze reserve zetten we in voor de toekomstige afschrijvingslasten.
- Voor de verduurzaming van gemeentelijke gebouwen is eerder een aparte bestemmingsreserve gevormd waaruit de afschrijvingslasten van toekomstige investeringen kunnen worden gedekt. Deze is gehandhaafd. Indien nodig zal op basis van toekomstige businesscases de reserve verder worden aangevuld.
- Voor een eventuele ontwikkeling van cultureel centrum de Speeldoos wordt jaarlijks € 200.000 in een bestemmingsreserve gestort. Deze is inzetbaar voor toekomstige afschrijvingslasten. Dit kan alleen worden toegepast indien de eigendomspositie bij de gemeente ligt.
- Het vastzetten van het accres voor 2026 en het toepassen van de opschalingskorting geeft een nadeel vanaf dat jaar. De ontwikkeling van de algemene uitkering is direct gekoppeld aan de ontwikkeling van het Bruto Binnenlands Product.
- Er zijn diverse onderwerpen die nog nader onderzocht en uitgewerkt moeten worden, maar die in de toekomst een (mogelijke) impact hebben. Omdat we begroten op basis van feitelijkheden (besluitvorming) zijn deze financieel nog niet verwerkt in deze begroting. Voorbeelden hiervan zijn de grote dossiers voor Het Kwartier en sociaal cultureel centrum De Speeldoos.

Communicatie en vervolgtraject

De gemeentelijke begroting is een belangrijk document, waarover we vragen kunnen verwachten van de pers en inwoners. Voor inwoners is het belangrijk te weten wat de gemeente doet met het belastinggeld van de burger.

Vanaf de aanbieding van de stukken aan de raad zijn deze openbaar en voor iedereen toegankelijk. De Programmabegroting wordt ook via een webpublicatie beschikbaar gesteld voor alle geïnteresseerden.

Burgemeester en wethouders van Vught,
De secretaris

W.F.F. Keijzers

de burgemeester

R.J. van de Mortel

Openbare bijlage(n):
Vertrouwelijke bijlage(n):
Bijlagen onder geheimhouding:

Programmabegroting 2025
Nee
Nee